اکل بالید و آیه «وَلَقَدْ كَرَّمْنا بَنِي ءادَمَ»

شاگرد: مؤید شما آیه «وَلَقَدْ كَرَّمْنا بَنِي ءادَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنٰهُمْ مِنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلىٰ كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنا تَفْضِيلًا»[1] است؟

استاد: یعنی بنی آدم را از پستیهایی که حیوانات دارند، بالاتر بردهایم.

مکرر عرض کردهام که ماموِن ذهن تیزی داشت. سفره پهن کرده بودند، قاشق هم سر سفره بود. ماموِن دست کرد و قاشق را برداشت و به غذا زد. شاید در روایتش باشد، تکان هم داد و بالا آورد و وقتی نزدیک به دهانش رسید، حضرت علیه السلام این آیه را تلاوت فرمودند: «وَلَقَدْ كَرَّمْنا بَنِي ءادَمَ». دستش را نگه داشت و قاشق را زمین گذاشت.[2] خُب، [خوب] ذهنی میخواهد که این را بفهمد. حیوانات، بهخصوص بهائم، دو دستشان برای راه رفتن است. زبان بستهها باید با دست جلویی خود راه بروند. چراهای ندارد. خُب، وقتی غذا میخورد چه؟؛ با پوز میگیرند. پوزش را جلو میبرد و آب میخورد، پوزش را جلو میبرد و غذا میخورد. اما انسانی که مستقیم القامه است، این دستی که «یفعل به ما یشاء» را انجام میدهد، «کرّمنا» میشود. یعنی از آن عجز و ضعفی که بهائم دارند و باید با پوز غذا را بگیرند، شما را از این نقص دور کردیم و دست دادیم. آن وقت شما از قاشقی استفاده کنید که باید با پوز بگیرید؟! در قاشق هم یک جور با پوز گرفتن است. این توضیحات از من است. در روایت چیز دیگری نیست. فقط حضرت علیه السلام همین را گفتند و او هم زمین گذاشت.

شاگرد: شاید به آداب هم برگردد. چون حیوان آداب را رعایت نمیکند و شاید مقصود حضرت این بوده که قبلش باید بسم اللّه میگفتی.

استاد: خیر؛ در روایت دارد که قاشق را بر زمین گذاشت. اگر آن بود که اینطور نمیشد.

حاج آقا میفرمودند کسی از علمای نجف، روایتی را خواندند، آن آقا میگفت در مجمع البحرین دارد: «الاکل بالملاعق من زی اعدائنا». حاج آقا میفرمودند من هر چه گشتم پیدا نکردم. من هم که دیدم در نرمافزارها نبود[3]. حالا آن آقا آیا در جای دیگری دیده بودند که از حافظه خود گفتند؟ یا خیر؟ [نمیدانم].

شاگرد: آش را چطور میخوردند؟

استاد: من طفل بودم؛ یکی خانمی از این آشهای بسیار رقیق میآورد و دو انگشت را به ته تغار میآورد و تا ته‌ش را به سرعت میخورد!

[1]. الاسراء، آیه ۷۰.

[2]. علامه بحرانی، البرهان فی تفسیر القرآن بحرانی، ج ۳، ص ۵۵۰: «و عنه، قال: أخبرنا جماعة، عن أبي المفضل، قال: حدّثنا أحمد بن الحسن بن هارون بن سليمان الصباحي، قال: حدّثنا يحيى بن السري الضرير، قال: حدّثنا محمّد بن خازم أبو معاوية الضرير، قال: دخلت على هارون الرشيد و كانت بين يديه المائدة فسألني عن تفسير هذه الآية: وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ الآية. فقلت: اي أمير المؤمنين، قد تأولها جدك عبد اللّه بن العبّاس، أخبرني الحجاج بن إبراهيم الخوزي ، عن ميمون بن مهران، عن ابن عبّاس، في هذه الآية: و لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ قال: كل دابة تأكل بفيها إلا ابن آدم فإنّه يأكل بالأصابع. قال أبو معاوية: فبلغني أنّه رمى بملعقة كانت بيده من فضة و تناول من الطعام بإصبعه».

هامن؛ « عَنْ زَيْدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: وَ لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ. يَقُولُ: فَضَّلْنَا بَنِي آدَمَ عَلَى سَائِرِ الْخَلْقِ. و قَوْلُهُ: «عَلَى الرِّطْبِ وَ الْيَابِسِ». و قَوْلُهُ: «وَ حَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ» يَقُولُ: «مِنْ طَيِّبَاتِ الثِّمَارِ كُلِّهَا» وَ قَوْلُهُ: «وَ رَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ» يَقُولُ: «مِنْ طَيِّبَاتِ الثِّمَارِ كُلِّهَا وَ فَضَّلْنَاهُمْ عَلَى مَنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا» يَقُولُ: «لَيْسَ مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هِيَ تَأْكُلُ بِفِيهَا، إِنَّ بَنِي آدَمَ، أَعْطَاهُمُ اللَّهُ أَيْدِيًا وَ أَشْرَبَ بِفِيهَا طَعَامًا وَ فِيهَا طَعَامَهُ، فَهُمْ يَرْفَعُونَ بِأَيْدِيهِمْ طَعَامَهُمْ إِلَى أَفْوَاهِهِمْ».

[3]. علامه بحرانی، الحدائق الناضرة فی أحکام العترة الطاهرة، ج ۷، ص ۱۱۷: «النهی عن ... و الأکل بالمالعق کما یفعله الروم و المخالفون لمخالفته لسنة الأکل بالید».
و شیخ حرّ عاملی، وسائل الشیعة (بر اساس چاپ موسسه آل البیت علیهم السلام)، ج ۲۴، ص ۳۷۲ «۶۸ـ باب استحباب الأکل بالید بثلاث أصابع ، و بجمیع الأصابع ، ال بإصبعین. «عن أبي عبد اللّه علیه السلام ، أنّه کان یجلس جلسة العبد ، و یضع یده علی الأرض ، و یأکل بثلاث أصابع ، و أنّ رسول اللّه صلّی اللّه علیه و آله کان یأکل هکذا ، لیس کما یفعل الجبّارون ، یأکل أحدهم بإصبعیه».

بازبینی #2
ایجاد شده 7 نوامبر 2024 15:44:47 توسط ... .
به روزرسانی شده 28 نوامبر 2024 10:45:36 توسط ... .